Návod pro použití samoobslužných validátorů ve vlacích Českých drah

1. Úvod

Validátory slouží k samoobslužnému odbavení cestujícími ve vyjmenovaných vlakových soupravách Českých drah na tratích zařazených do Integrovaného dopravního systému Moravskoslezského kraje ODIS (v pilotním provozu vybrané tratě v ODIS).

V první etapě slouží pouze k odbavení čipové karty ODISka, a to pouze pro držitele karty ODISka, nikoliv pro odbavení spolucestujících, psů či zavazadel.

2. Základní pojmy

- ČD České dráhy, a.s.
- **ODIS** Integrovaný dopravní systém Moravskoslezského kraje
- ODISka Bezkontaktní čipová karta vzájemně uznávaná mezi dopravci v ODIS
- VAL Vozidlová odbavovací jednotka samoobslužný validátor
- **EP** Elektronická peněženka stav elektronických peněz zaznamenaných v paměti ODISky.
- Elektronická jízdenka Jednotlivá jízdenka ODIS pořízená prostřednictvím VAL z EP ODISky
- Základní sazba (ZS) Jedna ze dvou složek ceny jednotlivé jízdenky dle Tarifu ODIS, její výše je konstantní. Při zvýhodněném přestupu je cena snížena o tuto základní sazbu (konkrétně viz platný vyhlášený Tarif ODIS).
- **Sazba za kilometry** Druhá složka ceny jednotlivé jízdenky dle Tarifu ODIS, její výše progresivně roste při rostoucí tarifní vzdálenosti (konkrétně viz platný vyhlášený Tarif ODIS).

3. Přehled částí VAL

4. Odbavení - ovládání VAL a výdej jízdenek na kartu ODISka

4.1 Ovládací prvky

Hlavní obrazovka terminálu VAL pro výdej jednotlivých jízdenek ODIS na kartu ODISka obsahuje tlačítka pro výběr stanic Z a DO a tlačítka pro zobrazení informací o kartě, přepnutí jazyka do angličtiny a samotného výdeje jízdenky ODIS.

Stanice Z je zpravidla nastavena na aktuální stanici, ve které se vlak nachází. Pokud požaduje cestující jízdenku ODIS z jiné výchozí stanice, může tuto stanici změnit.

Stanici DO lze vybrat ze seznamu stanic rychlého výběru nebo využít výběr z celého seznamu stanic (na území ODIS). Vybraná stanice DO je zobrazena po dobu 30 vteřin. Během této doby je aktivní tlačítko Výdej. Pokud cestující nestiskne tlačítko pro výdej během této doby, musí stanici DO znovu vybrat.

Tlačítko Informace o kartě ODISka slouží pro zjištění informací o kartě a o produktech, které jsou s kartou svázané.

Tlačítko Výdej slouží pro výdej (nahrání) jízdenky ODIS na kartu a zobrazuje se pouze v případě, že jsou vybrány obě stanice Z a DO.

Tlačítko Předchozí se zobrazí po provedeném nákupu libovolné jízdenky ODIS. Jeho stisknutím se provede nastavení stanic Z a DO dle posledního úspěšně dokončeného nákupu.

1. cestující ponechá nebo změní výchozí stanici Z

- 2. cestující nastaví cílovou stanici DO:
 - výběrem cílové stanice ze seznamu stanic rychlého výběru; nebo, pokud cílová stanice v seznamu chybí
 - b. stisknutím tlačítka "DO: vybrat stanici" a výběrem konkrétní stanice na další obrazovce

Podrobný seznam stanic slouží pro výběr stanice ve chvíli, kdy cestující požadovanou stanici nenalezne v rychlém výběru, nebo potřebuje změnit výchozí stanici Z. Do tohoto seznamu se dostane klepnutím na aktuálně vybranou stanici Z nebo klepnutím na stanici DO – dle toho, kterou stanici potřebuje změnit. Tento seznam obsahuje všechny stanice na aktuální trati, jsou seřazeny v abecedním pořadí. Pro snazší výběr je k dispozici filtr pro zobrazení stanic na základě jejich počátečního písmena.

3. po nastavení cílové stanice se na úvodní obrazovce zobrazí tlačítko Výdej, které cestující zvolí.

4. VAL cestujícího vyzve k přiložení karty ODISka. Cestující si na této obrazovce může zkontrolovat vybrané stanice a částku obyčejného jízdného za jízdenku ODIS (jde o základní cenu, která nezohledňuje slevy dle zákaznických profilů na ODISce či zakoupených kuponů ODIS pro zóny pokrývající část trasy - reálně stržená částka může být tedy jiná).

5. Cestující přiloží ODISku do čtecí zóny a ponechá ji přiloženou, dokud nedojde k zobrazení zelené obrazovky potvrzující úspěšně dokončené zapsání jízdenky ODIS na ODISku. Na této obrazovce je již zobrazena reálně stržená částka (tzn. se započítanými slevami) a zůstatek v EP ODISky po stržení této částky.

Pokud došlo k předčasnému odtržení karty ODISka v průběhu čtení/zápisu, je cestující vyzván k opětovnému přiložení karty ODISka nebo k opakování celého procesu nákupu.

Upozornění VAL zobrazuje také v případě, kdy cestující sice přiložil ODISku, ale nenacházel se na obrazovce, kdy jej VAL vyzývá k přiložení ODISky pro výdej.

4.3 Zjištění informací o kartě ODISka

Provádí se stiskem tlačítka "i" na hlavní obrazovce VAL. VAL cestujícího vyzve k přiložení ODISky. Cestující přiloží ODISku do čtecí zóny a VAL zobrazí informace o této kartě – cestovní profily, stav peněženky (EP), zakoupené jízdenky ODIS a dlouhodobé časové jízdenky ODIS (kupóny).

Je-li výpis delší, může být rozdělen na několik stránek, mezi kterými lze listovat pomocí šipek v horní části obrazovky. Tlačítko Ukončit slouží k návratu na hlavní obrazovku (bez stisku Ukončit dochází k návratu na hlavní obrazovku automaticky po 30 vteřinách).

4.4 Nahrání transakce zakoupené v E-shopu ODIS na ODISku

Na VAL probíhá automatické nahrání zakoupené e-shopové transakce (tj kreditu EP nebo dlouhodobé časové jízdenky ODIS), zakoupené v E-shopu ODIS na adrese <u>www.odiska.cz</u>

Nahrání zakoupené e-shopové transakce se provádí přiložením ODISky k terminálu. Pro nahrání e-shopové transakce je nutné ponechat přiloženou ODISku ve čtecí zóně VAL po celou dobu potřebnou k nahrání transakce.

V případě, že je v systému k dispozici transakce zakoupená na E-shopu ODIS určená k nahrání na kartu, bude po přiložení ODISky k VAL nejprve nahrána transakce na kartu a až následně dojde k odbavení cestujícího. Po úspěšném nahrání transakce na ODISku bude cestujícímu zobrazena informace.

POZOR! Nahrání e-shopové transakce na ODISku na terminálech VAL umístěných ve vozidlech je z technických důvodů garantováno nejdříve po 24 hodinách od jejich zaplacení na E-shopu ODIS. Z tohoto důvodu jsou platnost dlouhodobé časové jízdenky ODIS zakoupené prostřednictvím E-shopu ODIS, stejně jako nahrání kreditu do EP, garantovány nejdříve po 24 hodinách od zaplacení e-shopové transakce.

5. Problémové situace

5.1 Zapisování transakcí na kartu ODISka

Při nahrávání kreditu na EP, nahrávání dlouhodobé časové jízdenky ODIS nebo prodeji elektronických jízdenek ODIS z EP může dojít při předčasném odtržení ODISky od terminálu VAL k případnému poškození karty.

Z těchto důvodů je bezpodmínečně nutné ponechat ODISku ve čtecí zóně terminálu VAL po celou dobu probíhající transakce. V případě neúspěšného zápisu je nutno ODISku k terminálu VAL na jeho výzvu bezodkladně opětovně přiložit.

5.2 ODISka je na seznamu blokovaných karet

Pokud byla při pokusu o odbavení zobrazena informace "Neplatná karta. Karta je na seznamu blokovaných karet", je ODISka blokována. Držitel ODISky se musí dostavit na kontaktní pracoviště – Dopravní infocentrum ODIS, kde mu bude ODISka po splnění stanovených podmínek odblokována.

5.3 ODISka je bez platné dlouhodobé časové jízdenky a bez dostatečného obnosu v EP

Pokud při pokusu o odbavení bude zobrazena informace "V peněžence karty není dost peněz na zaplacení!", ODISku nelze použít k odbavení a je nutno pořídit jízdní doklad jiným dostupným způsobem.

5.4 ODISka po platnosti

Při pokusu o odbavení ODISkou, které skončila platnost, je zobrazena informace "Překročena tvrdá platnost karty". ODISku nelze použít k odbavení a je nutno pořídit jízdní doklad jiným dostupným způsobem.

6. Přepravní kontrola

V čase provádění přepravní kontroly jsou validátory zablokovány a nelze na nich zakoupit jízdenku.

7. Daňové doklady a přehled jízd

Pro zobrazení přehledu jízdenek, zakoupených prostřednictvím karty ODISka na VAL, a tisk příslušných daňových dokladů k těmto jízdám lze využít E-shop ODIS na adrese <u>www.odiska.cz.</u>

Podmínkou je vytvoření uživatelského účtu na E-shopu ODIS a registrace ODISky k tomuto účtu.

8. Reklamace v rámci nákupu dokladu na ODISku ve VAL

Jednotlivou elektronickou jízdenku pořízenou z EP ODISky je možné reklamovat nejdříve po 24 hodinách od poskytnutí služby. Reklamaci je cestující povinen uplatnit bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 2 měsíců ode dne poskytnutí služby, a to u dopravce, u kterého byla jízdenka pořízena (viz čl. XIII SPP ODIS).

V případě nedoložení požadovaných údajů níže nebude možné reklamaci prověřit případně zcela vyřídit, proto je nutné dbát ze strany cestujících na dodání požadovaných údajů.

8.1 Reklamace JÍZDNÍHO DOKLADU na ODISce zakoupeného na VAL

 = byla stržena částka z EP za zakupovaný doklad ODIS na VAL a jízdenka ODIS byla zapsána do karty (tzn. jeví se, že byla vydána)

Reklamaci lze uplatnit jedním z následujících způsobů:

- a) zasláním e-mailu na adresu reklamace@opt.cd.cz,
- b) sepsáním na pokladně ČD sepsat ruční reklamační přihlášku,
- c) pomocí kontaktního formuláře na www.cd.cz /kontaktni-formular/.

Ve všech výše uvedených způsobech je nutné uvést tyto povinné údaje a doložit následující:

- 1) *Zjednodušený daňový doklad (získáte po nákupu na www.odiska.cz),
- *Číslo účtu (pro vyplacení reklamace). Nemá-li cestující účet, uvede doručovací adresu.
- 3) *Doložit paralelní jízdní doklad vydaný průvodčím či validátorem (a případnou manipulační přirážku), pokud bylo vyžádáno uhrazení cestujícím (např. protože na kartě ODISka průvodčí kontrolou nezjistil žádný platný doklad)

* Údaje označené (*) jsou povinné.

8.2 Reklamace TRANSAKCE elektronickou peněženkou (EP) ODISky

= byla stržena částka z EP za zakupovaný doklad ODIS na VAL, avšak nedošlo (např. z technických důvodů) k zápisu jízdního dokladu ODIS do karty ODISka (např. odtržením karty při zápisu), jízdenka ODIS nebyla zapsána, nebyla vydána

Reklamaci lze uplatnit jedním z následujících způsobů:

- a) zasláním e-mailu na adresu reklamace@opt.cd.cz,
- b) sepsáním na pokladně ČD sepsat ruční reklamační přihlášku,
- c) pomocí kontaktního formuláře na www.cd.cz /kontaktni-formular/.

Ve všech výše uvedených způsobech je nutné uvést tyto povinné údaje a doložit následující:

- 1) *Číslo ODISky,
- 2) *Datum jízdy (případně přesnější čas),
- 3) *Reklamovaná částka (stržená z EP)
- *Číslo účtu (pro vyplacení reklamace) Nemá-li cestující účet, uveden doručovací adresu.
- 5) *Doložit paralelní jízdní doklad vydaný průvodčím či validátorem (a případnou manipulační přirážku), pokud bylo vyžádáno uhrazení cestujícím (např. protože na kartě ODISka nebyl žádný doklad zapsán a průvodčí kontrolou nezjistil žádný platný doklad)
- 6) *Nástupní stanici
- 7) Číslo vlaku

* Údaje označené (*) jsou povinné.

Platnost od: 15.2.2021